

ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה, ועל כן התגבר רגזי עליהם, ובגלגלך חפיתי להם כמה פעמים, ולא שבו לפני.

בין ששמע אברהם כן, אמר: ימחו על קדשת שמך כל אותם חטאיהם בין העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך. וכן כלם כמו זה, והלכו להם.

נשארה שם רחל, והרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה? אמרה לפניו: ולא אבכה! איפה הם בני, ומה חטאו אליך? אמר לה: הכניסו צרתי לפני, והכניסוה לבייתי. מיד אמרה: וכי אני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לבייתי?!

ששנינו, בשעה שכתוב (בראשית כט) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר: התדווגי לי? אמרה לו: כן, אבל אחות יש לי קשישה ממני, ואני פוחדת מאבא, שהוא רמאי מיד - ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, ברמאות.

מיד נתן לה סימנים. בין שנכנסה לאה באותו הלילה, אמרה רחל, כעת תתביש אחותי.

הלכה ומסרה לה הסימנים. ועל זה אמרה אל הקדוש ברוך הוא: ואני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לבייתי? ואתה, שכתוב בך רחום וחנון ארך אפים, הנה לך להעביר על חטאיהם.

ובכל מה שאמר לה - לא קבלה תנחומים. זהו שכתוב (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא רוצה לקבל תנחומים. מה הטעם? משום כי איננו, פימים הראשונים לשרות ביניהם, והרי הסתלק למעלה.

ובכל מה דאמר לה, לא קבילת תנחומין. הדין הוא דכתיב, (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי טעמא. בגין כי איננו, כיומין קדמאין לאשראה ביניהו, והא אסתלק לעילא.

רחימא דנפשאי, (שם) ובשר קדש יעברו מעליך. בטילו מינייהו ברית קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל דא איתקפת רוגזאי בהון, ובגינתך אוריך לון כמה זמנין, ולא תבו קדמי.

בין ששמע אברהם כן אמר ימחו על קדושת שמך כל אינון חוביהון ביני עממיא, עד דיהא רעווא דילך לאתבא לון לגבך. וכן פלהו כגוונא דא, ואזלו להו.

אשתארת תמן רחל, וארימת קל בכיה במרירו דתמרורים, אמר לה קודשא בריך

הוא, רחל, מה את מבכה. אמרה קמיה, ולא אבכה, בני אן אינון, ומה חטאן לגבך. אמר לה עאלו צרתי לקמי, ואעילו לה בבייתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא יתיר, דאעילנא צרתי בבייתי.

דתנן, בשעתא דכתיב, (בראשית כט יב) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, אמר הזדווגי

לגבאי, אמרה ליה אין, אבל אחתא אית לי קשישא מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאה איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, כי אחי אביה הוא ברמאותא.

מיד יהב לה סימנין. בין דעאלת לאה בההוא ליליא, אמרה רחל, השתא מתפספא אחתי, אזלת ומסרה לה סימנין.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריך הוא, ואנא לא עבדית יתיר, דאעילנא צרתי בבייתי.

ואת דכתיב בך, (שמות לד) ורחום וחנון ארך אפים, הנה לך לאעברא על חוביהון.

ובכל מה דאמר לה, לא קבילת תנחומין. הדין הוא דכתיב, (ירמיה לא יד) קול ברמה נשמע

וגו' כי איננו. לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי טעמא. בגין כי איננו, כיומין קדמאין לאשראה ביניהו, והא אסתלק לעילא.

וּמְשֹׁשׁ שְׂפִי אֵינְנוּ בְּתוֹךְ בְּנֵיהָ, לֹא
מִקְבֵּלַת תְּנַחֲמוּמִים, עַד שֶׁנִּשְׁבַּע
לָהּ, שְׁפָתוֹב (שם) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי
קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדַּמְעָה.

כְּמוֹ שֶׁעֲשָׂתָה רַחֵל - אַף כִּף
הַשְּׂכִינָה לַמְעֵלָה. כְּפִי שֶׁמֵתְרַגֵּם,
קוֹל נִשְׁמַע בְּרוּם הַשָּׁמַיִם,
הַשְּׂכִינָה מִבְּפֶה עַל בְּנֵיהָ. בְּאוֹתָהּ
הַשְּׁעָה שֶׁהִיא הֵיחָה מִבְּפֶה,
הַתְּעוֹרָרוּ אֵלֶיהָ שֵׁשִׁים רַבּוֹא
מִחֲנוּת עֲלִיזוֹנִים, וְכֻלָּם הֵעִירוּ
אֵלֶיהָ בְּכִיָּה.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה נִשְׁמַע קוֹל לְרַקִּיעַ
עֲרֻבוֹת, וְהוֹדְעוּעוּ מֵאֲתֵם אֶלְךָ
עוֹלְמוֹת שֶׁהֵיוּ גְנוּזִים מִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, עַד שֶׁנִּשְׁמַע אוֹתוֹ
הַקוֹל לְרוּם הַשָּׁמַיִם. וּמִי הוּא?
זֶה הַרְקִיעַ פְּעִין הַקָּרָח הַנּוֹרָא,
שֶׁהוּא עַל גְּבִי הַחַיּוֹת.

עַד שֶׁהִתְגַּלְתָּה הָאֵם לְבַתָּהּ,
וְאָמְרָה לָהּ: מִנְעִי קוֹלְךָ. אִזּוֹ
נִפְרְדָה מִשָּׁם, וְהִלְכָה הִיא וְכָל
אוּכְלוֹסֶיהָ לְגָלוּת, וְהִצְטַרְכוּ
לְהַתְפַּזֵּר לְכַמָּה צְדָדִים, שֶׁתְּהִיָּה
גָלוּת לְכָל, וְהִיא יִשְׁבָּה בְּדָד.

רַבִּי נְחוּנְיָא אָמַר, אֵיכָה, מִי אָמַר
זֶה? אוֹתָהּ הַרוּחַ הָעֲלִיזוֹנָה נְעִימָה,
(הַפְּנִימִית) הָעוֹלָם הֵבֵא. וְעַל זֶה תִּבֶּה
זוֹ הִיא רוּחַנִית, וְאֵין בָּהּ שִׁתְפוּת
כָּלֵל, לֹא לְשׁוֹן וְשָׁנִים, וְלֹא
שִׁפְתִים כָּלֵל.

הָאֵם שׁוֹאֲלַת עַל בַּתָּהּ, זֶה קִרְקוֹר
הַקָּר, אֲדוֹן רַבּוֹן, גְּדוֹל וְשְׁלִיט,
יִשְׁבָּה, וְלֹא עוֹמְדָת. בַּתְּחִלָּה
עוֹמְדָת, וְכָל אוּכְלוֹסֶיהָ עוֹמְדִים.
כַּעֲת יוֹשְׁבַת וְשׁוֹמְמָה. בְּדָד, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בְּדָד יִשָּׁב, כְּמִי שֶׁמִּטְמָא
בְּטַמְאָה, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ
גְּבֵרְתָהּ, הִיא שֶׁהִיחָה טַמְאָה,
יִשְׁבָּה בְּמִקוּמָהּ.

שִׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי כָּבֵל לְבְנֵי הָאָרֶץ
הַקְּדוּשָׁה: רְאוּי שֶׁאֲתֵם צְרִיכִים
לְבַכּוֹת, וְלָכֶם רְאוּי לְסַפֵּד
וְלַעֲשׂוֹת אֲבָל, בְּרֵאוּתְכֶם אֶת

וּבְגִין דְּכִי אֵינְנוּ בְּגוֹ בְּנֵהָ, לֹא קְבֵלִית תְּנַחֲמוּמִין,
עַד דְּאוּמִי לָהּ. דְּכַתִּיב, (שם פסוק טו) כֹּה אָמַר
ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדַּמְעָה.

בְּמָה דְעַבְדַּת רַחֵל, אוּף הֲכִי שְׂכִינְתָא לְעִילָא.
כְּדַמְתְּרַגֵּם קָל בְּרוּם שְׂמִיָּא אֲשַׁתְּמַע,
שְׂכִינְתָא מִבְּפֶה עַל בְּנֵהָ. בְּהֵיָא שֶׁעֲתָא
דְּאִיהִי הוֹת מִבְּפֶה, אֲתַעְרוּ לְגַבְהָ שְׁתִּין רַבּוֹא
מִשְׁרִיין עִילָאִין, וְכֻלְהוּ אִיתַעְרוּ בְּכִיָּה לְגַבְהָ.
בְּהֵיָא שֶׁעֲתָא, אֲשַׁתְּמַע קָלָא לְרַקִּיעַ עֲרֻבוֹת,
וְאֲזַדְעִזְעוּ מֵאֲתָן אֶלְךָ עֲלִמִין, דְּהוּוּ
גְּנִיזִי מִן יוּמָא דְּאֲתַבְרִי עֲלִמָא, עַד דְּאֲשַׁתְּמַע
הֵהוּא קָלָא לְרוּם שְׂמִיָּא. וּמֵאֲן אִיהוּ, דָּא (יחזקאל
א כב) רַקִּיעַ פְּעִין הַקָּרָח הַנּוֹרָא, דְּאִיהוּ עַל גְּבִי
הַחַיּוֹת.

עַד דְּאֲתַגְלִית אִימָא לְבְרַתָּא, וְאָמְרָה לָהּ, מִנְעִי
קוֹלְךָ. כְּדִין אֲתַפְרֶשֶׁת מִתְּמָן, וְאֲזַלַת הִיא
וְכָל אוּכְלוֹסֶיהָ בְּגָלוּתָא. וְאֲצַטְרִיכוּ לְאֲתַבְדְּרָא
לְכַמָּה סְטָרִין, לְמַהוּי גָלוּתָא לְכוּלָא, וְהִיא
יִשְׁבָּה בְּדָד.

רַבִּי נְחוּנְיָא אָמַר, אֵיכָה, מֵאֲן אָמַר דָּא, הֵהוּא
רוּחַ עִילָאָה נְעִימָאָה, (ס"א פְּנִימָאָה) עֲלִמָא
דְּאֲתִי. וְעַל דָּא, תִּיבָה דָּא רוּחַנִי אִיהוּ, וְלֹא
אִית בָּהּ שׁוֹתְפוּ כָּלֵל, לָאוּ בְּלִישָׁן וְלָאוּ בְּשִׁינְיִין,
וְלָאוּ בְּשִׁפּוֹן כָּלֵל.

אִימָא שְׁאֵלָה עַל בְּרַתָּהּ, דָּא קִרְקוֹרָא דְּקִיר,
אֲדוֹן רַבּוֹן רַב וְשְׁלִיט, יִשְׁבָּה, וְלֹא
עוֹמְדָת, בַּתְּחִלָּה עוֹמְדָת, וְכָל אוּכְלוֹסֶיהָ
עוֹמְדִים, הַשְּׁתָא יוֹשְׁבַת וְשׁוֹמְמָה. בְּדָד, כְּמָה
דְּאֲתָ אָמַר (ויקרא יג מו) בְּדָד יִשָּׁב, כְּמֵאֲן דְּמִסְאִיב
בְּמִסְאָבוּ, (משלי ל כג) וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֵרְתָהּ,
הִיא דְּהוֹת מִסְאָבָא, יִתְבָּא בְּדוּכְתָהּ.

שִׁלְחוּ לָהּ בְּנֵי כָּבֵל לְבְנֵי אֶרְעָא קְדִישָׁא, יְאוּת
דְּאֲתוֹן צְרִיכִין לְמַבְכִּי, וְלָכוּן יְאוּת

היכלות האם חרבים, ומקום
מטתה שהתהפך באבל, והיא
איננה שם, ופָּרְחָה מִפֶּסֶם, ולא
ידעתם מִמֶּנָּה.

האמרו שהיא עמנו בתוך הגלות
והורידה את מדונה? אם כן, אנו
צריכים לשמח, שהרי יחזקאל
הנביא ראה אותה פֶּאֶן, וְכָל
אוּכְלוּסִיָּהּ.

וְדָא, על זה אנו צריכים לבכות
ולספד פתנין, וכייענות המדבר,
שהיא גרשה מחוץ להיכלה, ואנו
בגלות, והיא באה עלינו
במרירות, ורואה אותנו בכל
הימים בכמה צרות, בכמה
הנהגות שגוזרים עלינו בכל זמן,
ולא יכולה להסיר מעמנו את
הצרות, וְכָל אוֹתָם הַמְכוּת שְׁאָנוּ
סובלים.

שָׁרְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה:
נָאָה הוּא שְׁאֲמָנוּ בְּרַחָה, וּגְרָשָׁה
מִתּוֹךְ הַיְכָלָה, וַיִּרְדָּה אֲלֵיכֶם
בְּמַרְיֹת וּבְקוֹל עֲצוּב, כִּאֲשֶׁה
שִׁיּוּשְׁבַת בְּלִי דַעַת, וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא
יְכוּל לְהִצִּיל, וְנָאָה לָכֶם לְסֹפֵד.
אֲבָרְ אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפֵד
בְּנֵיהּ וּבְמַרְיֹת, שְׁאָנוּ רוֹאִים
בְּכָל יוֹם הַהֵיכָל חֶרֶב, וְשׁוּעֲלֵי
הַמְדָּבָר נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים,
וְשׁוֹרְקִים הַיְעֲנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ
רוֹאִים וּבּוֹכִים.

וּבְעוֹד שְׁאָנוּ יוֹשְׁבִים נְבוּכִים
וְשׁוֹכְכִים פִּינוּ בְּעַפְרָה, אָנוּ
שׁוֹמְעִים קוֹל נְעִימוֹת רַגְלֵיהָ
בְּשֶׁלֶשׁ מִשְׁמֹרוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה,
יֹרֶדֶת וְרוֹאָה אֶת הַיְכָלָה, אִיךָ
יוֹשְׁבִים (חֲרִבִּים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת
מֵהֵיכָל לְהֵיכָל, מִמְּקוֹם לְמְקוֹם,
וְגוֹעָה וּמְיַלְלֶת, וּבּוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל
נַפְשָׁנוּ.

ואנו מתעוררים לקול נעימות
בכיתה ויללותיה, ורוחנו הולכת
אחריה, ופורחת אליה. ולפי
שעה פורחת והולכת, ולא

לְמִסְפָּד, וּלְמַעַבְד אֲבָלָא, בְּמַחֲזִיכוֹן הַיְכָלִין
דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתְר עֲרֶסָה דְּאַתְהַפֵּךְ בְּאַבְלָא,
וְהִיא לִית תַּמָּן, וּפְרָחָא מִנְכוֹן, וְלֹא (דְּרִיב ע"א)
יְדַעְתוֹן מִינָהּ.

תימרון דאיהי עמנא גו גלותא, ונחתת דיוורה
בגוונא. אי הכי, אַנְן צְרִיכִין לְמַחְדִּי,
דְּהָא יַחֲזַקְאֵל נְבִיאָה חֲמָא לָהּ הֶכָא, וְכָל
אוּכְלוּסֵהָ.

וְדָא, על דא אנו צריכין למבפי, ולמספד
פתנינא, וכייעני מדברא, דאיהי
אתתרכת לבר מהיכלה, וַאֲנִן בְּגִלוֹתָא, וְהִיא
אַתְתַּ עֲלָנָא בְּמַרְיֹו, וְחֲמַת לָנָא בְּכִלְיוּמִין
בְּכַמָּה עֲאָקוּ, בְּכַמָּה נִימוּסִין גְּזָרִין עֲלָנָא בְּכָל
זְמַן, וְלֹא יְכָלָא לְאַעֲדָא מִינָן עֲאָקִין, וְכָל
אינון מכתשין דאנן סבלין.

שָׁרְחוּ לָהּ בְּנֵי אֶרְעָא קְדִישָׁא, יְאוֹת דְּאִימָנָא
עֲרַקְתָּ, וְאַתְתַּרְכַּת מְגוֹ הַיְכָלָהָ, וְנַחֲתַת
לְגַבְיֵיכוּ בְּמַרְיֹו וּבְקָל עֲצִיב, כִּאִיתְתָּא דִּיתְבָּא
בְּלֹא דַעַתָּא, וּכְגַבְרָא דְּלֹא יְכִיל לְשִׁיזְבָּא, וְיְאוֹת
לְכוֹן לְמִסְפָּד.

אֲבָרְ אָנוּ, אִית לָן לְמַבְפִּי וּלְמִסְפָּד בְּנֵיהּ
וּמַרְיֹו, דְּאָנִן חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא הַיְכָלָא
חֲרִיב, וְתַעֲלִין דְּמַדְבְּרָא עֲאֲלִין וְנִפְקִין, וְשִׁרְקִין
יְעֲנִים בְּגוּיָהּ, וְאָנִן חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבְעוֹד דְּאָנִן יְתְבִין נְבוּכִין, וְשִׁכְיִבִין פּוּמָנָא
בְּעַפְרָא, אָנִן שְׁמַעִין קוֹל נְעִימוֹ
דְּרַגְלָהָ, בְּתַלְתַּ מִשְׁמֹרוֹתָא דְּלַיְלָא, נַחֲתַת
וְחֲמַת לְהַיְכָלָהָ, אִיךָ יְתְבִין (חֲרִבִּין) מִתּוֹקְדָן,
אַעֲלַת מֵהַיְכָלָא לְהַיְכָלָא, מִדּוּף לְדוּף, וְגַעַת
וּמְיַלְלַת, וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נַפְשָׁנָא.

ואנן מתערין לקל נעימו דבכיתה ויללותה.
ורוחנא אזלת אבתרה, ופרח לגבה.
ולפום שעתא פרכת ואזלת, ולא שמענא, ולא